

Nordisk kyrkohistoria (7,5p)

Survey of Nordic Church history (15 ECTS credits)

Nivå: Fördjupningskurs

Ämnesområde: Kyrko- och missionsstudier

Kurskod: KM 201

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier.

Utbildningsmål

Kursen vänder sig till studenter som vill fördjupa sina kunskaper i kyrkohistoria. Kursen utgör således en fördjupande fortsättning på den inledande översiktskursen i kyrko- och missionshistoria.

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- tillgodogöra sig och aktivt förhålla sig till arbeten och undersökningar avseende de kristna kyrkorna i de nordiska länderna, såväl översiktsverk som vetenskapliga monografier, och kritiskt diskutera dem med fokus på perspektiv, innehåll och vidare sammanhang samt teori och metod,
- med viss självständighet urskilja och bearbeta relevanta problem i nordiska ländernas kyrkohistoria,
- argumentera för vetenskapliga ståndpunkter i olika teman i de nordiska ländernas kyrkohistoria,
- kritiskt granska och utvärdera skilda positioner i anslutning till de nordiska ländernas kyrkohistoria.

Innehåll

Kursen ger en översikt över de kristna kyrkornas historia i de nordiska länderna från kristnandet fram till 1900-talets slut. Fokus i det historiska studiet ligger på interaktionen mellan kyrka, samhälle och kultur i olika tidsperioder i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island.

Jämförande perspektiv anläggs kontinuerligt i kursen på de olika frågor som behandlas i kurslitteraturen. Det kan gälla frågor som t.ex.: Vilka internationella kontakter utgjorde förutsättningar för kristnandet i Skandinavien? Hur såg kyrkolivet ut på medeltiden? Innebar reformationen i Danmark-Norge (inklusive dåtida Island) och Sverige (inklusive dåtida Finland) en kontinuitet eller ett brott med det förflutna? Hur växte den lutherska enhetskyrkan i de skandinaviska länderna fram? Hur gestaltade sig människors liv i ett samhälle där den lutherska "hustavlan" och kyrkans undervisningssystem hade en stark ställning? Hur mötte kyrkorna i de skandinaviska länderna urbanisering, industrialisering, religionskritik och modernitet under 1800- och 1900-talen? Vilka är likheterna och skillnaderna mellan väckelserörelsernas roll och utformning i Danmark, Norge, Island, Sverige och Finland?

Undervisning och examination

Undervisningen ges genom

- *föreläsningar över delar av kurslitteraturen,*

Examinationen sker genom

- *PM-skrivande (50%)*
- *hemskrivning (50%)*

Betygsättning: IG = 0-49%, G = 50-74%, VG = 75-100%

Litteratur

Berndtsson, M, Nilsson, B & Wejryd, C: *Kyrka i Sverige. Introduktion till svensk kyrkohistoria*. Artos, Skellefteå, 2010, 365s

Lausten, Martin Schwartz: *Danmarks kirkehistorie*, Gyldendal, Köpenhamn, 2016, 350s

Murtorinne a, Eino: *Finlands kyrkohistoria. Del 3: Autonomins tidevarv 1809-1899*. Artos, Skellefteå, 2001, 290s

Murtorinne b, Eino: *Finlands kyrkohistoria. Del 4. Finlands kyrkohistoria. Från förtrycksperioden till våra dagar 1900–1990*. Artos, Skellefteå, 2000, 290s

Oftestad, B.T., Rasmussen, T, & Schumacher, J: *Norsk kirkehistorie*, Universitetsforlaget, Oslo, 2005, 320s

Artiklar och texter enligt anvisningar vid kursstart.

Se i övrigt ”Kursplaner: allmänna bestämmelser”

Kursplanen fastställd 2016-12-05

Kursplanen gäller fr.o.m. 2017-01-15

SCHEMA VT 2017

Vecka	Lektion	Ämne	Läshänvisningar
27/3-2/4	1-3	Kursintroduktion	Kurskompendium,
3-9/4	4-6	Nordens kristnande	Schumacher, s. 15-37 Schwartz-Lausten, s. 12-36 Nilsson, s. 19-29
10-16/4	7-9	Kyrkans konsolidering i Norden	Schumacher, s. 38-55 Schwartz-Lausten, s. 37-66 Nilsson, s. 30-56
17-23/4	10-12	Kyrkans under Kalmarunionen	Schumacher, s. 56-84 Schwartz-Lausten, s. 67-99 Nilsson, s. 57-92
24-30/4	13-15	Reformationen i Norden	Rasmussen, s. 85-113 Schwartz-Lausten, s. 100-139 Berntsson, s. 93-162
1-7/5	16-18	Den lutherska ortodoxin i Norden	Rasmussen, s. 114-143 Schwartz-Lausten, s. 140-169 Berntsson, s. 163-199
8-14/5	19-21	1700-t: Uppllysning och pietism	Rasmussen, s. 144-179 Schwartz-Lausten, s. 170-205 Berntsson, s. 200-242
15-21/5	22-24	Väckelse och kyrka under 1800-t	Oftestad, s. 180-229 Schwartz-Lausten, s. 206-268 Wejryd, s. 243-268 Murtorinne a, s. 11-142
22-28/5	25-27	Kyrkan och moderniseringen	Oftestad, s. 229-269 Schwartz-Lausten, s. 269-296 Wejryd, s. 269-304 Murtorinne a, s. 143-290
29/5-4/6	28-30	Kyrkan efter 1945	Oftestad, s. 270-302 Schwartz-Lausten, s. 297-330 Wejryd, s. 304-344 Murtorinne b, s. 13-286
4/6		DEADLINE HEMSKRIVNING	All kurslitteratur

